

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייסדות ב"ק מרן רבינו הקוה"ט זיעעבני"א - בנשיאות ב"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א
קרית יואל - בני ברק

אויפער תורה קוויאל

פרשת בלק

כיתה ו' (א-ב)

הר"ר מרדכי מנחם שווארץ הי"ו
הר"ר יואל וויינבערגער הי"ו

חידו"ת לפרשת בלק

הכתוב, מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל, היינו בתי כנסיות כאמרם ז"ל, כנחלים נטיו וגו', שהם כמו מקום טהרת המים ששם שורה הנבואה אף בחו"ל, והוא הדין בתי כנסיות שבחו"ל שורה בהם הנבואה.

(נועם מגדים)

לא תלך עמהם לא תאור את העם כי ברוך הוא. פירש"י אמר לו אם כן אקללם במקומי, אמר לו לא תאור את העם, אמר לו אם כן אברכם, אמר לו אינם צריכים לברכתך כי ברוך הוא, ע"כ. ותמוה שמתחלה רצה לקללם ופתאום נתהפך להם לאוהב ורצה לברכם, ונראה דאמרו רז"ל מפני מה היו אמותינו עקרות מפני שלא יאמרו שברכות לבן שבירך את רבקה אחותינו את היי לאלפי רבבה עשה פירות והועיל. ונראה דזה היתה כוונת בלעם שכיון שאין לו רשות לקללם, עכ"פ יברך אותם ועי"ז יהא קללה, כדי שלא יאמרו ברכתו גרם להם, ואמר לו הקב"ה שגם זה לא יועיל לקללם כי כבר ברוך הוא.

(דברי אברהם)

מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל. כנחלים נטיו כגנות עלי נהר וגו'. לכאורה מה ענין אוהלים שדרשו רז"ל בסנהדרין (דף ק"ה) על בתי כנסיות לנחלים ונהרות, ונראה דהנה איתא בילקוט שאחר שנבחרה ארץ ישראל אין הנבואה שורה אלא בא"י או בחוץ לארץ במקום טהרה עלי מים. והנה איתא בברכות (דף ח.) שאמרו ליה לרבי יוחנן וכי איכא סבי בבבל והלא כתיב למען ירבו ימיכם על האדמה אשר נשבע ד', משמע דרק בארץ ישראל מאריכין ימים, וכיון שאמרו לו שאנשי בבל משכימין ומעריבין בבתי כנסיות, אמר היינו דאהני להו. וביאר המהרש"א את הענין, דהואיל ואמרו רז"ל (מגילה כט.) דעתידין בתי כנסיות שבחוץ לארץ להקבע בארץ ישראל, על כן הם חשובין כארץ ישראל גם עתה דכל העומד לגבות כגבוי דמי, ולכן הלומדים שם דינם כיושבי א"י ומאריכין ימיהם על האדמה ההיא הנחשבת כארץ ישראל ולפי זה כשם שאמרו שהנבואה שורה בארץ ישראל, כן הוא שורה על יושבי בתי כנסיות בחו"ל דהרי כארץ ישראל חשובין. וזה שאמר

תלמוד תורה יטב לב דרבינו יואל מסאטמאר

בהתייחסות ב"ס מרן רבינו הקדוש זיעעב"א - בנשיאות ב"ס מרן רבינו הגה"ק שליט"א

קרית יואל - בני ברק

בס"ד

וירא את ישראל שוכן לשבטיו. וברש"י ראה שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה וגו' ותהי עליו רוח אלקים, עלה בלבו שלא יקללם, ע"כ. וקשה למה גרם דבר זה שלא יקללם. ונראה דהנה אמרו רז"ל (שהש"ר ה, ג) שהקב"ה אומר לישראל פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם. כלומר שאם האדם מראה סימן כלשהו שהוא רוצה לשוב אל השי"ת, הקב"ה פותח לו פתח רחב וגדול להכניסו ולקרבו אל תחת כנפי השכינה. וזה שכתב רש"י, ראה שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה, שאין הפתחים בין הקב"ה וישראל שווים זה לזה, שפתחון של ישראל צר וקטן ולעומת זה פתחו של הקב"ה רחב מאד, ומזה ראה גודל חביבותו של ישראל אצל הקב"ה, וידע שלא יחולו קללותיו עליהם.

(הרה"ק מוהר"ר ברוך ממעזיבוז זי"ע)

פארוואס הייסט די פרשה נאך א גוי?

דער רבי ר' מאיר פרעמישלאנער זי"ע איז איינמאל געפארן מיט זיין חבר צו זייער רבי'ן הרה"ק רבי מרדכי מקרעמניץ זי"ע, אינמיטן האט זיך אראפ געלאזט א שווערער רעגן און יעדע רגע איז דער רעגן געווארן שטארקער, מיט די לעצטע כוחות האבן זיי געזוכט א הויז וואו אריינצוגיין ביז ווען זיי האבן ענדליך געטראפן א הויז וואו עס האט געוואוינט א גוי, דער גוי האט זיי זייער שיין אויפגענומען און ער האט זיי געלאזט איבערשלאפן ביי זיך אין שטוב מיט גרויס כבוד.

אינדערפרי זענען זיי אוועק געגאנגען פון דעם גוי אויפן וועג קיין קרעמניץ, אונטערוועגס איז געווארן א וויכוח אויב דער גוי איז א ערליכער גוי, און רבי מאיר'ל האט גע'טענה'ט אז א גוי איז נישט ערליך, זיי האבן באשלאסן צו פרעגן דעם רבי'ן ווער עס איז גערעכט.

ווען זיי זענען אנגעקומען צום רבי'ן, האט זיך דער רבי אנגערופן "מאיר, ברענג מיר א ראיה פון די תורה אז ער איז נישט קיין ערליכער גוי, האט ר' מאיר געזאגט אז ער האט א ראיה, ווייל הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב, קומט אויס אז א גוי וואס האט פיינט א איד און ער טשעפעט איהם, ער איז אן ערליכער גוי, ווייל ער טוט ווי עס איז די "הלכה", אבער דער גוי וואס האט אונז מקרב געווען און געגעבן צו שלאפן אין זיין הויז ער איז א נישט ערליכער גוי ווייל ער גייט קעגן די הלכה.

האט דער רבי געזאגט, גערעכט!!!

האט רבי מאיר'ל אויסגעפירט אז מיט דעם קען מען פארשטיין פארוואס האט בלק גערופן בלעם שעלטן די אידן, ער האט דאך געוואוסט אז דער אייבישטער האט אנגעווארנט די אידן אז מ'טאר נישט טשעפענען מיט מואב?, נאר ווייל ער האט געוואלט מקיים זיין די הלכה שעשו שונא ליעקב, אויב אזוי איז דאך בלק געווען א ערליכער גוי, וועגן דעם קומט זיך איהם אז די פרשה זאל הייסן מיט זיין נאמען...